

Toespraak burgemeester Halsema
Nationale Holocaustherdenking 25 januari 2026

(het gesproken woord geldt)

In de binnentuin van het Holocaustmuseum staan negen levensgrote foto's van vermoorde Joodse kinderen.

Één van hen is Koenraad Huib Gezang, geboren op 29 januari 1942.

Koenraad – Koentje - werd te vondeling gelegd in de hoop dat hij aan de Jodenvervolging zou kunnen ontkomen.

Maar de bezetter stelde vast dat Koentje Joods moest zijn en liet hem naar de crèche tegenover de Hollandse Schouwburg brengen.

Door zijn sprekende diepblauwe ogen werd Koen het lievelingetje van de verzorgsters.

..... En van de Duitse bewakers.

En dat werd nu juist zijn noodlot.

Want zij kwamen om de haverklap bij hem kijken.

Vanuit de crèche werden honderden Joodse kinderen weggesmokkeld.

Maar bij Koentje lukte dat niet.

Via Westerbork werd hij in mei 1943 gedeporteerd naar Sobibór.

Hij was één jaar en bijna vier maanden oud toen hij daar werd vermoord.

Met Koenraad werden nog anderhalf miljoen Joodse, Roma en Sinti kinderen vermoord tijdens de Holocaust.

Na de Tweede Wereldoorlog heeft de wereld met vallen en opstaan gebouwd aan een internationale rechtsorde met mensenrechten en kinderrechten.

Daardoor wordt onze beschaving begrensd. Overschrijd je die grens van bescherming van kinderen, dan verzanden wij in barbarij.

Want waaraan beter dan aan de omgang met kinderen, kunnen wij de staat van onze beschaving afmeten?

Op talloze plekken in de wereld worden ook nu kinderen slachtoffer van haat en wreedheid. In steden die helemaal niet zoveel verschillen van Amsterdam worden migrantenkinderen opgepakt, van hun ouders gescheiden en gevangen gezet.

In oorlogen worden scholen gebombardeerd en kinderen ontvoerd. Er lijden kinderen honger, verstoken van medische en humanitaire hulp. Talloze kinderen worden zo ingezet in de oorlogen en conflicten waar zij part noch deel aan hebben.

Abel Herzberg, jurist, schrijver en overlevende van Bergen-Belsen schreef: "[...] De mensheid morst met haar kinderen. Laten wij niet zeggen, arme kinderen. Laten wij zeggen: arme mensheid."

Bergen-Belsen, Sobibor, Auschwitz, ze zijn ongekende en nog altijd niet te bevatten voorbeelden van waartoe onverdraagzaamheid, haat en racisme kunnen leiden. Onvergelijkbaar in de geschiedenis.

Daarom herdenken wij hier de slachtoffers van de Holocaust.

We blijven hun namen noemen, zoals die van Koenraad Huib Gezang.

Maar zijn lijden en zijn tragisch lot - en dat van vele, vele anderen -
verplicht ons om altijd op te staan als kinderen van hun vrijheid, hun
onbezorgdheid en zelfs hun leven worden beroofd. Anders beroven wij
onzelf van onze zo hardbevochten en kwetsbare beschaving.

Dank u wel.
